

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (107) TÈXTIL (32) ELS DURAN (2)

El passat suplement que vam dedicar als Duran l'acabàvem el desembre de 1920, quan Bosch i Duran porta a cap un considerable augment de capital, que passa de 20.000 a 1.000.000 de pessetes, i amb l'entrada com a soci de Miquel Duran i Gelabert, germà de Joan Duran, soci fundador de l'empresa. Miquel Duran era un tècnic i feia anys que ja treballava a Bosch i Duran. Estava casat amb Angelina Ullés i Daura, germana del músic Josep Ullés, popularment conegut per *Beethoven*, fills ambdós de l'industrial Cecili Ullés i Massaveu, que el 1891 i 1892 presidí l'Ateneu Terrassenc, i néts de Llätzer Ullés i Subirana, fundador del Colegio Tarrasense i del Vapor Gran i regidor de l'Ajuntament de Terrassa en diverses ocasions. Miquel Duran, a l'igual que el seu germà Joan, es presentà en una ocasió com a candidat a regidor municipal en una candidatura salista. Va ser en les eleccions de febrer de 1922 quan van guanyar els nacionalistes, i, com el seu germà el 1915, Miquel Duran tampoc va sortir elegit. Dos anys després, però, Miquel Duran entrarà a l'Ajuntament designat pel govern de Primo de Rivera i exercirà la quarta tinència d'alcaldia fins a la caiguda del dictador. En el mateix període en que exercí el càrrec municipal també va exercir el de tresorer de l'Institut Industrial, i a la postguerra, de 1939 a 1947, en fou designat vicepresident.

Un altre germà de Joan i Miquel Duran, Manuel Duran, es dedicarà a la fabricació i venda de gènere de punt. Tindrà la fàbrica i el despatx a Barcelona, al carrer de Girona, 166, i al carrer de València, 286, respectivament. Després de la seva mort l'octubre de 1935 un fill seu encara continuarà la indústria amb la raó Viuda de Manuel Duran fins al principi de la dècada dels setanta.

El novembre de 1935 mor Joan Duran, soci fundador de l'empresa. El substituirà el seu fill Josep M. Amb aquest motiu, J i M Duran emet una circular notificant l'òbit i el canvi de soci col·lectiu, i manté la mateixa raó

N.º D.

J. M. Durán S.º

social, ja que les inicials dels noms de pare i fill són les mateixes.

No trigarà a esclatar l'aixecament militar, inici de la tràgica Guerra Civil. La família Duran serà de les primeres a patir-ne els excessos inicials. El 24 de juliol de 1936, Josep M. Duran serà detingut pels extremistes incontrolats a Can Prat, de Matadepera i juntament amb set terrassecs més, serà assassinat tot seguit, prop de la Font de l'Olla.

La Guerra comportarà, a més a més, la col·lectivització de J i M Duran. Pere Llaveria serà nomenat director de l'empresa col·lectivitzada i Joan Aroerich, Pere Ramonega i Jaume Serra Rocasaivas en seran els representants. Serra

Francesc Duran i Ullés

serà a més elegit regidor de l'Ajuntament per la UGT, del 4 de gener al 9 de juliol de 1937 i del 18 de novembre del mateix any fins al 24 de maig de 1938. Rafael Comas Irla, padrí i oncle del que signa aquestes separates, serà nomenat interventor de la Generalitat. Comas havia estat treballant com a passant de l'advocat Vinyals Aguilera i havia entrat a treballar a J i M Duran de dependent del despatx. Arribà a ser-ne apoderat, accionista i persona de confiança. Comas exercí el càrrec de vocal de la Caixa d'Estalvis de Terrassa de 1934 a 1936 i de 1939 a 1945, i de comptador des d'aquest darrer any fins al 1972.

Acabada la Guerra, la família Duran recupera la propietat, i el 13 de desembre de 1939 converteix la societat col·lectiva en l'anònima **J i M Duran, SA**. El capital social es fixa en 2.200.000 ptes. La gerència l'exercirà Miquel Duran, que atorga poders comercials a Rafael Comas. La capacitat de producció es calcula en 250.000 metres anuals de teixit per a home, i dona feina a uns 170 treballadors. Els anys següents seran favorables per als drapers i per a J i M Duran, SA, que decidirà construir una fàbrica nova al carrer de Prat de la Riba - llavors anomenat carrer del General Martínez Anido-, que s'inagurarà el 23 d'octubre de 1952 on hi traslladarà la fàbrica del carrer del Mas Adei.

El 1955 Francesca Benet, vídua de Josep Duran Torres es retira de la societat, i la branca familiar de Miquel Duran quedarà com única propietària. El Consell d'Administració el formaran: Miquel Duran i Gelabert, president; Francesc Duran i Ullés, vicepresident; Rafael Comas, secretari; i Joan Duran Ullés, vocal. Francesc Duran, que abans de la Guerra Civil estava afiliat al requetè, va aconseguir durant la Guerra passar de la zona republicana a la sublevada i incorporar-se a l'exèrcit nacional, on serví a la *legión Cóndor*. A la postguerra formà part de l'Ajuntament de 1942 a 1951 i de 1958 a 1963. Exercí els càrrecs de tinent d'alcalde de Governació de Cultura i de març de 1946 a febrer de 1947 fou alcalde accidental. De 1965 a 1968 formà part de la Junta de l'Institut Industrial, els dos últims anys com a vicepresident primer. Francesc Duran es va casar amb Mecè Aymerich i Colomer, filla de Josep Aymerich i Carreras, d'Aymerich Amat i Jover. Per contra, l'altre germà Joan Duran i Ullés -que va morir el passat 26 de març-, no va acceptar cap càrrec públic. Estava casat amb Lola Geis i Arch, que el 1943 va ser condecorada amb la Y roja individual de Falange Española pels seus serveis a Auxili Social. És filla de Pere Geis i Bosch, fabricant de gènere de punt amb llarga trajectòria política a les files monàrquiques. Els Geis són una nissaga prou interessant per dedicar-los, quan s'escaigui, expressament una separata.

La resta de la història de J i M Duran, SA és molt similar a la de les altres empreses del ram (Aymerich i Amat, Fontanals, etc.): uns anys d'alts i baixos fins a la dècada dels setanta, en què una crisi imparabile va fer caure paulatinament les indústies llaneres. A J i M Duran, SA li arribà el seu torn el 1977.

RAFAEL COMAS